

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Ad hoc decenter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

poterunt. Patres autem Societatis in casu occurrente
habitu restrictionis, vel recurrant ad suum R.P. Genera-
lem, ut in simili notavimus n. 17. vel ad Episcopum, ut
dictum est.

§. IV. De Oratoriis in domibus privatis de licentia
Summi Pontificis.

Reve Pontificum concedens Oratorium priva-
tum, huius tenoris esse hodie solet.
Innocentius Papa X. Tibi, *Diocesis Panormitana*, qui
affertis, de nobili genere procreatus existis ut in privato
domus tua solita habitationis Oratorio, ad hoc decenter
muro extructo, & ornato, seu extruendo ab omnibus Domesti-
cis & aliis libero, per Ordinarium loci prius visitando & ap-
probando, ac de ipsius Ordinarii licentia, eius arbitrio du-
mmodo una Missam pro unoquoque die, dummodo in ea-
dem anno celebrandi licentia, quae adhuc daret, alteri con-
cessa non fuerit, per quemcumque Sacerdotem ab eodem
Ordinario approbatum Sacularem, seu de Superiorum suo-
rum licentia, Regularem, sine tamen quorumcumque iniuriam
Parochialium prauidicio, ac Paschatis, Resurrectionis, Pen-
tesythes, & Nativitatis D. N. Iesu Christi, necnon aliis so-
lemnitatibus anni festis diebus exceptis, in tua, & familia
tua, necnon hospitum tuorum nobilium praesentia, celebrari
facere libere, & licite possis, & vales, indulgemus. Nos
sacrosancti, &c. Volumus autem, quod familiares servituti
suae qui necessarii ibidem Missae interesse, ab obligatio-
ne audientiae Missae in Ecclesia diebus festis de precepto
sacrosancti liberi censeantur. Dat. Rom. &c.

Item per singulas clausulas singulae sunt difficultates
pro nostro more breviter explicandae.

Tibi *Diocesis Panormitana*.

Stalis privilegiatus transferat domicilium in aliam
Dioccesim, ex Panormitana v.g. eat ad Messanen-
sem, non amittit Privilegium, sed ibi poterit illo uti cap.
Privilegium, de reg. iuris, in 6. l. Privilegia quaedam, l. in
omnibus ff. de reg. iuris. Diana p. 4. tra. 4. ref. 108. Nova-
tio, & Megal. faverque Salas de leg. d. 20. sect. 19. n. 123.
& Sanctar. Var. resol. p. 1. q. 63. Ratio est quia hoc privile-
gium est personale, quod personam sequitur, nec est af-
fixum loco: & illud *Diocesis talis*, non apponitur restri-
ctio, seu taxatio, sed solum demonstrative in hunc sensu.
Tibi qui nunc es *Diocesis talis*. Vide tamen id, quod
paulo post monebimus n. 7.

Qui, ut affertis, de nobili genere procreatus existis.

3. Tribus dictis hac clausula declarabitur. Dico primo,
sufficere esse nobilem ex parte Patris, nec sufficere
talem esse solum ex parte Matris. Ratio est, quia vera,
& absoluta Nobilitas, quae hic requiritur, ut mox n. 5.
dicemus ex Patre, non vero ex sola Matre deducitur. Ita
Sanchez lib. 8. de matr. d. 19. n. 6.

4. Dico secundo, illum hic conferi nobilem, qui per
aliquot generationes artem mechanicam non exercuit.
Quare ij qui ex Privilegio Principis, vel Senatorum af-
firmantur ad gradum nobilium, quique homines novi seu
nobiles appellari possunt, hic excluduntur, quia concessio
per aedicta Oratorij non fit ei, qui est nobilis, sed ei, qui
ex nobili genere procreatus existit.

5. Dico tertio, non verificata hac clausula, corrumpi
hoc Oratorij Privilegium. Ratio est ducenda ex com-
muni doctrina ibi d. 21. num. 17. dicente in ejusmodi In-
dultis, non verificata ea conditione, qua non existente,
Privilegium omnino non concederetur, Indultum
est subreptitium, quia tunc illa conditio requiritur
principaliter, estque veluti essentialis: at scimus omnes,
ex titulo Curiae, hoc Oratorij Privilegium nunquam
a Pontifice concedi nisi Primatibus & Proceribus Ci-
vitatibus.

¶ In privato domus tua solita habitationis Oratorio.

6. Quid si transeras domum, poterisne in domo

nova, sive empta, sive locata Oratorium erigere.

Respond. o, posse quia iam haec est domus tua solita
habitationis, ubi enim quis habitat in maiore parte anni,
domicilium habere, & consequenter absolute habitare
dicitur Ita idem l. 5. de matrim. d. 23. n. 12. Propter ean-
dem in modo maiorem rationem posses Oratorium semel
ab Episcopo approbatum mutare in alium locum eius-
dem domus.

7. Moneo tamen in utroque casu, & in casu dicto n. 2.
necesse esse, ut accedat Episcopus, seu eius Vicarius locum
novum approbaturus, ut ex tenore privilegij constet.

An hoc decenter muro extructo, ornato, ab omnibus
domesticis & aliis libero.

8. Debet ergo locus ita esse constructus, ut discernatur
esse diversus ab aliis eiusdem domus locis ad usus profa-
nos designatis, & ita ornatus pia aliqua imagine, orna-
mentisque Altaris instructus, ut sacer appareat. Non puto
tamen necessarios esse quatuor muros ex ianuaz, cum sa-
tis videatur esse si sint tres muri Oratorium separatim
efformantes, licet patente ad prospectum quatto, vice ianuaz.
Ratio est, quia observari in aliquibus ejusmodi Ora-
toriis etiam timoratorum hunc quartum parietem non
adesse, sed ita in capite aula, vel magni cubiculi extructa,
ut non claudantur ligneis foribus, quae certe iis claudi
esset decentius, sed integra tela amovibili ab uno ad alte-
rum Oratorij latus extensa, & quidem non indecore.

9. Per ea verba ab usibus domesticis libero, non tolli
censo casum necessitatis. Quare sicuti necessitate occur-
rente permittitur ex Sa. v. Eccl. n. 3. in Ecclesia, quae est
consecrata, vel benedicta, dormire, comedere, negotiari,
ita & in dicto Oratorio, quod solum est ad tempus ad sa-
crum usum deputatum. Sanè Sanchez l. 9. de matr. d. 15. n. 12.
concedit etiam copulam petere, & reddere uxoris oc-
currente necessitate, ibidem ab ipso explicata, cur igitur
non erit par ratio in Oratorio?

Illud à me quaesitum nuper fuit. An possit quis super
Oratorij fornecem, seu tegum apponere lectum, & ibi
per noctes dormire. Respondi, licet reverentiae magis
congrueret, si id non fieret, maxime ab uxoris, tamen
me non invenire id esse in iure positivo prohibitum,
imò nec ob dictam reverentiam prohibitum iure natu-
rali, quia verè qui dormit supra fornecem, extra Eccle-
siam dormit. Sic Sanchez lib. 1. n. 26. ex Glossa c. m. de
consec. Eccl. in 6. laudavi tamen aliquorum Religiosorum
solertiam, qui licet dormirent in cubiculo extructo su-
per Oratorium, lectulum nihilominus non apponebant
directè correspondentem Altari, sed quanto distantius
poterant ad latus.

10. Petes, An dictum Oratorium quamvis nunc ab
usibus profanis liberum possit ad nutum domini nolen-
tis Privilegio uti, ad eisdem redire.

Respondeo cum Sanchez ibi d. n. 39. cap. Si de terra, de
Privilegiis posse, quia ex una parte Privilegiis utimur,
quando volumus: & ex alia haec privata Oratoria ex se
sunt loca prophana, licet ex licentia in iis celebretur,
adde, nec gaudent immunitate Ecclesiastica: Sic idem
Sanchez. ibi. nec violantur per sanguinis, feminisve effu-
sionem, ut indigeant benedictione ibi nec copula vel
homicidium ibi habita sunt sacrilegia, ibi.

Quod si late Oratorium profanatum velit dominus
iterum ad usum sacrum celebrandi remittere, nova ap-
probatione, & deputatione Ordinarii indigebit, ut ex
n. 7. colligi potest, & notat in simili Castrop. de Bulla
Cruciata, p. 6. n. 3.

Per Ordinarium loci prius visitando & approbando.

11. Nonnisi semel tantum erit dictum Oratorium
& quidem gratis visitandum ut nimirum videatur an lo-
cus decens sit. Rursus eo visitato approbatoque non po-
test consequenter amplius visitari. Tertio unde nec pro-
curatio exigi. Quarto, nec impediri, ne ibi iuxta tenorem
privilegij